

Investavimas į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas

2010 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl investavimo į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų kūrimą

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos 2008 m. vasario 28 d. susitikimo išvadas,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl investavimo į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų kūrimą (SET planas) (COM(2009)0519) ir į darbo dokumentus, kuriuose nustatomi SET plano įgyvendinimo technologijų veiksmų planai 2010–2020 m. laikotarpiu (SEC(2009)1295) ir mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos investicijos į prioritetines technologijas (SEC(2009)1296),
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl Europos strateginio energetikos technologijų (SET) plano (2008/2005(INI))¹,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos septintosios bendrosios mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo veiklos programos (2007–2013)²,
- atsižvelgdamas į 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013)³,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 663/2009 dėl ekonomikos gaivinimo programos, teikiant Bendrijos finansinę paramą energetikos srities projektams, sukūrimo⁴,
- atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančią ir vėliau panaikiniančią Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB⁵,
- atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/29/EB, iš dalies keičiančią Direktyvą 2003/87/EB siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą⁶,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2007 m. sausio 10 d. komunikatą, kuriame nurodomi pagrindiniai ES energetikos politikos tikslai, kaip antai tausumas, konkurencingumas ir tiekimo saugumas (COM(2007)0001),

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0354.

² OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

³ OL L 310, 2006 11 9, p. 15.

⁴ OL L 200, 2009 7 31, p. 31.

⁵ OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

⁶ OL L 140, 2009 6 5, p. 63.

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. vasario 10 d. rezoliuciją dėl Kopenhagos konferencijos klimato kaitos klausimu (COP 15) rezultatų¹,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. vasario 12 d. pateiktus klausimus dėl investavimo į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų kūrimą (SET planas) (O-0015/2010 – B7-0011/2010, O-0016/2010 – B7-0012/2010),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi tikslą 20 proc. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakas ir, jei bus sudarytas tarptautinis susitarimas, sumažinti iki 30 proc. Europos Sąjunga gali pasiekti 20 proc. sumažindama pirminės energijos naudojimą palyginti su numatytu lygiu ir iki 2020 m. bent iki 20 proc. padidindama iš atsinaujinančių šaltinių gaunamos energijos kiekį tik tada, jei dėš daugiau pastangų siekdama sukurti nebrangias, ekologiškas, efektyvias ir tvarias mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijas,
 - B. kadangi tokios technologijos gali padėti tinkamai spręsti klimato kaitos uždavinius, užtikrinti ES energijos tiekimą ir ES ekonomikos konkurencingumą,
 - C. kadangi nuo devintojo dešimtmečio vis mažiau skiriama viešųjų ir privačiųjų lėšų energetikos srities tyrimams; kadangi turimų išteklių lygis neatitinka spręstinių uždavinių masto siekiant sukurti tvarią mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos sistemą,
 - D. kadangi finansavimas – vienas iš pagrindinių uždavinių, kurį reikia išspręsti siekiant naujovių ES energetikos srityje,
 - E. kadangi Komisija nurodo, kad srityse, kuriose numatytos šešios naujos Europos pramonės sektoriaus iniciatyvos (angl. EII), per kitus 10 metų reikia 6 mlrd. EUR viešųjų ir privačiųjų investicijų veiklai vėjo energijos srityje, 16 mlrd. EUR – saulės energijos srityje, 2 mlrd. EUR – elektros tinklų srityje, 9 mlrd. EUR – biologinės energijos srityje, 13 mlrd. EUR – anglies dioksido surinkimo bei saugojimo srityje, 7 mlrd. EUR – branduolio dalijimosi srityje ir 5 mlrd. EUR – bendros technologijų iniciatyvos dėl kuro elementų ir vandenilio įgyvendinimui finansuoti,
 - F. kadangi SET plane numatytas tikslas ir galimybė siekti, kad ES ekonomika būtų paremta naujovėmis, ir per kitą dešimtmetį sukurti šimtus tūkstančių naujų darbo vietų kvalifikuotiems darbuotojams ir paskatinti spartų pramonės sektoriaus augimą,
 - G. kadangi skubiai reikia keisti nusistovėjusį energijos naudojimo modelį, riziką turėtų dalytis visi susiję viešojo ir privačiojo sektoriaus subjektai ir prisiimti dalį atsakomybės, taip pat reikėtų, kad valstybė teiktų didesnę finansinę paramą, o pramonės įmonės, bankai ir privatūs investuotojai prisiimtų didesnę bendrą riziką, susijusią su technologijomis ir rinka,
 - H. kadangi moksliniai tyrimai ES nuolat pernelyg mažai finansuojami,
1. džiaugiasi, kad SET plane apibrėžiami konkretūs ekologiškos, tvarios ir efektyvios mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijų mokslinių tyrimų veiksmai;

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0019.

pabrėžia, kad planas suteikia galimybę ES ekonomiką paremti naujovėmis; be to, pabrėžia, kad ES nepasieks 2020 m. numatytų energetikos ir klimato kaitos tikslų, jei nebus vadovaujama šiuo nauju požiūriu;

2. pripažįsta, kad reikia kur kas daugiau viešųjų ir privačiųjų investicijų į tvarios mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijų kūrimą, jei norima kitą dešimtmetį šias technologijas sparčiau kurti, rentabiliai diegti ir nedelsiant plačiai taikyti;
3. mano, kad SET planui įgyvendinti lėšų pakaks tik tada, jei bus papildomai skiriama viešųjų ir privačiųjų išteklių, ir kad SET planą tikėtina įgyvendinti tik vėl jam įgyvendinti skyrus papildomų lėšų iš ES biudžeto;
4. ragina, siekiant įgyvendinti sutartus veiksmų planus, suinteresuotus viešojo ir privačiojo sektorių subjektus nedelsiant numatyti papildomų išteklių, kurių pagrindinę dalį sudarytų privačiojo sektoriaus lėšos, taip pat kur kas didesnė turi būti viešųjų investicijų ES ir nacionaliniu lygmenimis dalis;
5. pabrėžia, kad ekonomikos krizės sąlygomis pirmenybė turėtų būti teikiama investavimui į tas naujas technologijas, kurios teikia daug galimybių darbo vietoms sukurti; pabrėžia, kad tai padės sukurti rinkas, naujus pajamų srautus ir prisidės prie ES ekonomikos ir konkurencingumo vystymo; galiausiai pabrėžia, kad tai taip pat padės užtikrinti ES apsirūpinimą energija ir sumažinti energetinį priklausomumą nuo riboto skaičiaus energijos šaltinių, tiekėjų ir transporto kelių;
6. primena reikalavimą užtikrinti tinkamą finansavimą, siekiant remti ekologiškos, tvarios ir efektyvios mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijas, kurio suma iš viso turėtų sudaryti iš ES biudžeto nuo 2010 m. skiriami ne mažiau kaip 2 mlrd. EUR per metus, neįskaitant lėšų, numatytų pagal Septintąją bendrąją programą ir Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą; šiomis aplinkybėmis ragina Komisiją skubiai numatyti ir finansavimo grafiką, ir valstybių narių išteklius, kuriuos jos įsipareigos skirti siekdamas užtikrinti, kad nuo 2010 m. būtų pradėtos teikti lėšos;
7. be to, ragina Tarybą ir Komisiją pasinaudoti diskusijomis dėl dabartinės Finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros ir diskusijomis dėl kitų finansinių programų tam, kad galėtų geriau suderinti dabartinį ir būsimus ES biudžetus su ES politikos prioritetais, ypač mokslinių tyrimų, su klimato kaita susijusių veiksmų ir apsirūpinimo energija užtikrinimo srityse;
8. mano, kad būtina iš ES išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemos naujiems dalyviams skirto rezervo skubiai panaudoti atidėtus 300 mln. EUR siekiant paremti anglies dioksido surinkimo bei saugojimo ir energijos iš naujų atsinaujinančių šaltinių gavybos sritis; ragina Europos investicijų banką (EIB), nustatant paskolų teikimo kriterijus, juos sieti su tinkamais pažangiais energijos iš atsinaujinančių šaltinių įrenginiais;
9. primena valstybėms narėms, kad nuo 2013 m. išmetamųjų teršalų leidimų prekybos aukcionuose gautos pajamos taps svarbiu klimato kaitos mažinimo ir tvarių mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijų kūrimo ir diegimo finansavimo šaltiniu;
10. ragina stiprinti EIB vaidmenį finansuojant su energetika susijusius projektus, ypač

numatant didesnę skolinimo energetikos srityje tikslą, didinant gebėjimą užtikrinti paskolų garantijas energetikos srities projektams ir gerinant finansavimo, skiriamo rizikingiems moksliniams tyrimams ir projektams energetikos srityje rengti, koordinavimą ir tęstinumą;

11. ragina EIB tinkamą dėmesį skirti tiems projektams, kurie iš tikrųjų padės pagerinti tvarių mažai anglies dioksidu aplinką teršiančių technologijų demonstravimo įgyvendinamumą (pvz., pažangiųjų tinklų ir mažųjų hidrojėginių kūrimas);
12. džiaugiasi, kad įgyvendinamos iniciatyvos, pvz., Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPF), Marguerite fondas (2020 Europos fondas, skirtas energetikai, kovai su klimato kaita ir infrastruktūrai), rizikos kapitalas ir MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonė (GIF), kurių vaidmenį padedant finansuoti SET plano iniciatyvų įgyvendinimą reikėtų didinti ir tinkamai įvertinti per laikotarpio vidurio peržiūrą;
13. prašo Komisijos, glaudžiai bendradarbiaujant su EIB, nedelsiant ir ne vėliau kaip iki 2011 m. parengti išsamų pasiūlymą dėl priemonės, skirtos energijos iš atsinaujinančių šaltinių ir efektyvaus energijos naudojimo projektams ir pažangiųjų tinklų kūrimui finansuoti;
14. pabrėžia, kad reikia plėsti ES mokslinių tyrimų bazę ir kad norint užtikrinti pakankamai kokybiškų žmogiškųjų išteklių, reikalingų siekiant visapusiškai pasinaudoti naujų technologijų teikiamomis galimybėmis, būtinas tolesnis švietimas ir mokymas;
15. pabrėžia, kad norint remti viešųjų ir privačiųjų partnerystę, kurios yra išankstinė sąlyga siekiant įgyvendinti SET planą ir Europos pramonės sektoriaus iniciatyvas (angl. EII), kūrimą, reikia sudaryti tinkamas sąlygas, taip pat pastovią ir palankią reglamentavimo sistemą;
16. ragina Komisiją užtikrinti, kad technologijų gamintojai galėtų prašyti pagal SET planą numatytų lėšų tiesiogiai, o ne vien tik kaip su energetikos paslaugomis susijusio konsorciumo nariai, kaip yra ekonomikos atgaivinimo programos ir NER300 atveju;
17. pripažįsta, kad mažosios ir vidutinės įmonės – pagrindinė varomoji jėga kuriant daugumą tvarių mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijų, ypač kuriant labiau decentralizuotas energetikos sistemas, ir pabrėžia, kad galimybę prašyti viešųjų subsidijų ir paskolų, įskaitant lėšas, numatytas pagal SET planą, būtina numatyti taip pat ir MVĮ; ragina gana didelę dalį ES lėšų, numatytų pagal SET planą, atidėti MVĮ;
18. džiaugiasi, kad daug dėmesio skiriama demonstracinių projektų (didelės apimties) finansavimui; vis dėlto pabrėžia, kad taip pat reikia numatyti lėšų rizikingiems vidutinės trukmės ir ilgalaikiams pagrindiniams ir taikomiesiems moksliniams tyrimams finansuoti;
19. skatina Europos energetikos mokslinių tyrimų sąjungą (angl. EERA) pradėti ir įgyvendinti bendras programas, skirtas SET planui įgyvendinti, glaudžiai siejant jas su Europos pramonės sektoriaus iniciatyvomis, ir plėsti savo veiklą; pabrėžia, kad jei EERA visapusiškai prisiims šį vaidmenį, iš ES ir nacionalinių biudžetų turi būti skirta pakankamai lėšų;
20. yra susirūpinęs dėl to, kad Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT) neplanuoja jokių specialių su energetika susijusių programų, nes tai rodo, kad trūksta tinkamų investicijų į

pagrindinius mokslinius tyrimus;

21. džiaugiasi Europos technologijos ir naujovių instituto iniciatyva steigti specialiąsias Žinių ir naujovių bendrijas (ŽNB) tvarios energijos ir prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos mažinimo klausimais;
22. džiaugiasi pasiūlymu prie esamų šešių iniciatyvų pridėti naują Pažangių miestų iniciatyvą dėl efektyvaus energijos naudojimo Europos miestuose (ypač pasirašiusiuose Merų pakta) siekiant sudaryti sąlygas, kurios skatintų domėtis efektyvaus energijos naudojimo ir energijos iš atsinaujinančių šaltinių technologijų, taip pat pažangiųjų skirstomųjų tinklų miesto vietovėse rinka; ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai įgyvendinti šią naują iniciatyvą skatinančią vietos ekonomiką ir socialinę sanglaudą kuo labiau įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas, kurios turi atlikti svarbų vaidmenį remiant ir skatinant naudoti tvarios mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijas;
23. primena Komisijai jos pareigą informuoti pagal Energetikos atkūrimo plano reglamentą ir jos pažadą teikti papildomus pasiūlymus, kurie sudarytų galimybę finansuoti energijos vartojimo efektyvumo ir energijos iš atsinaujinančių šaltinių projektus, jei pasibaigus konkursui liktų pinigų; tikisi, kad 116,19 mln. EUR iš lėšų, dėl kurių dar neįsipareigota, bus skirta tokiems projektams;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares, norint statyti atsikuriančias miestų sistemas, toliau tirti ir skleisti naujoviškus miestų planavimo ir plėtros, ypač kompleksinio miestų planavimo, metodus, kuriuos taikant būtų atsižvelgiama į didesnės socialinės įtraukties, teritorinės sanglaudos poreikį ir siekiama kuo daugiau naudoti tvarią energiją ir ekologišką transportą;
25. ragina Komisiją rengti papildomas iniciatyvas siekiant panaudoti didžiulį kitų technologinių galimybių, minėtų 2009 m. spalio 7 d. komunikate dėl investavimo į mažai anglies dioksidu aplinką teršiančių technologijų kūrimą (SET planas), taip pat druskingumo gradientų ir geoterminės energijos potencialą; pabrėžia, kad norint jas finansuoti reikia papildomų išteklių iš ES biudžeto;
26. džiaugiasi tuo, kad pasirinktos šešios Europos pramonės sektoriaus iniciatyvos ir parengti technologijų veiksmų 2010–2020 m. laikotarpiu planai, kuriuose numatomi konkretūs tikslai visas tvarias mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas padaryti konkurencingas kainų požiūriu, ir ragina Komisiją pradėti įgyvendinti brandžias Europos pramonės sektoriaus iniciatyvas ir užtikrinti, kad jų valdymo struktūra būtų aiški, nebiurokratiška ir skaidri ir kad būtų palaikomas nuolatinis ryšys su SET plano iniciatyvine grupe ir EIB;
27. ragina iniciatyvinę SET plano grupę kartą per metus informuoti Europos Parlamentą ir, įsteigus atskirų sričių technines darbo grupes, užtikrinti įvairesnę kompetenciją siekiant daugiau suinteresuotų subjektų įtraukti į diskusijas ir sprendimų priėmimo procesą;
28. ragina Komisiją skatinti tarptautinį bendradarbiavimą su kitais strateginiais partneriais iš išsivysčiusių, sparčiai besivystančių ir besivystančių šalių tvarių mažai anglies dioksidu aplinką teršiančios energetikos technologijų kūrimo, taikymo ir platinimo srityje, visų pirma naudojant fondus, pvz., Pasaulinį efektyvaus energijos naudojimo ir atsinaujinančių energijos šaltinių fondą (angl. GEEREF), skirtus mažos apimties projektams įgyvendinti;

29. džiaugiasi poslinkiais skatinant bendradarbiavimą energetikos technologijų srityje, pvz., neseniai įsteigtos ES ir JAV energetikos tarybos veikla; taigi ragina Energetikos tarybą veikti išvien siekiant įgyvendinti SET planą;
30. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybą pasaulio mastu siekiant sukurti stabilią ir konkurencingą aplinką ir pradėti taikyti tvarias mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas;
31. prašo Komisijos stebėti veiksmingą SET plano įgyvendinimą ir pradėti taikyti susijusią vertinimo sistemą, nustatyti bet kokias veiksmų planų įgyvendinimo kliūtis ir reguliariai pranešti Parlamentui apie SET plano ir veiksmų planų įgyvendinimo pažangą;
32. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.